

غمگساران مسجدی

غمگساری از غمدیدگان و مستمندان جامعه یکی از مولفه‌های مهم مومنان است که در قرآن بدان اشاره شده است. همچنین وقتی سیره عملی ائمه معصوم را می‌خوانیم، روایت‌هایی موثر خواهیم دید که در آن ائمه در نیمه‌های شب، غذا بر دوش خود نهاده و مستمندان جامعه را یاری می‌رسانند و حتی در میانه نماز خویش هم، از آن چشم پوشیده‌اند.

اولین صندوق امداد را جوانان مسجد جلیلی تهران بنیان گذاشتند. همین ایده بعدها در فرمان امام خمینی (رحمه‌الله) برای تشکیل صندوق کمیته امداد برای همه نیازمندان تبلور یافت و جنبه‌ای سراسری و ملی یافت. تشکیل کمیته امداد که خود بتواند از این صندوق و خیرین آن حمایت کرده و آن را ساماندهی کند از ضروریات و نشانه‌های یک مسجد فعال است:

ایده

تشکیل کمیته امداد "غمگساران مسجدی" در مسجد

مسئله

نامناسب بودن وضعیت ارتباط نیازمندان با مسجد؛ از ابراز نیاز گرفته تا مراحل رسیدگی به نیاز

شرح ایده

نه در اهمیت غمگساری تردیدی هست و نه ناشایست بودن وضعیت فعلی ابراز فقر که در بسیاری از مساجد شاهد آن هستیم قابل چشم‌پوشی است. لذا با توجه به کراهت شدید تکدی‌گری، شایسته است که مساجد برای هدفمند ساختن کمک‌های مردمی و هدایت آن به سمت نیازمندان واقعی، ساز و کار ویژه‌ای جهت این امر داشته باشند. لذا پیشنهاد می‌شود که:

نخست متولیان مسجد (مخصوصاً امام جماعت) بر اهمیت امداد به مومنان و دستگیری از ایشان تاکید کنند. (لااقل یک سخنرانی مهیج در این زمینه انجام شود).

بر ناپسند بودن گداپروری تاکید شود.

کمیته‌ای جهت شناسایی مستمندان، جمع کمک‌ها و رساندن صدقات به نحو شایسته به ایشان تشکیل شود.

بایدها

کمیته مذکور زیر نظر امام جماعت باشد.

در شناسایی و بازدید از محل زندگی فقرا، احتیاطات لازم از قبیل رعایت مسائل شرعی در برخورد با نامحرم (مخصوصاً هنگامی که مددجو از بانوان بی‌سرپرست است) و حفظ شأن و آبروی افراد مورد تاکید قرار گیرد.

علاوه بر شناسایی مستمندان واقعی، امتیازاتی همچون مومن بودن و اهل ابراز نبودن و... برای اولویت‌بندی مدنظر قرار گیرد.

زینت‌ها و مستحبات

از افراد مسنّ در ترکیب اعضای کمیته بهره جسته شود.

برای فقرا شناسنامه صادر شود (یعنی مجموعه‌ای از اطلاعات ضروری ایشان مورد ثبت و ضبط قرار گیرد).

از تکدی‌گری در مسجد جلوگیری به عمل آید (هر کس علنا ابراز فقر کرد او را متوجه مسئول کمیته کنند).

گزارش عملکرد کمیته در فواصل زمانی مناسب به اطلاع خیرین رسانده شود تا ضمن جلب اعتماد بیشتر، نمایشی از یک تعاون منسجم هم صورت پذیرد.

غیر از کمک‌هایی که به صورت منظم در اوقاتی چون شب‌های جمعه و... جمع‌آوری می‌شود، برنامه‌ای ثابت، همچون ذبح گوسفند در اول هر ماه قمری و توزیع آن بین فقرا، وجود داشته باشد و عده‌ای عضو ثابت در این طرح مشارکت کنند و مسئول کمیته هم قبل از موعد مذکور (مثلا اول هر ماه) از طریق امکانات موجود (پیامک، شبکه تلگرام و...) به اعضا یادآوری و هم پس از آن حتما گزارش اجرا داشته باشد.

پشتوانه نظری

مجموعه آیات و روایاتی که بر تعاون مومنانه و تلاش برای قضاء حوائج مومنان تاکید دارند.

مقام معظم رهبری (پیام به اجلاس ۱۹ نماز): مسجد باید رابطه‌ی خود را با... غمدیدگانی که غمگساری می‌جویند... برقرار و مستحکم کند.